

REFERAT

Tema: Teorii cu privire la creșterea numărului populației în perioada modernă

Planul:

- 1). *Demografie-Generalități.*
- 2). *Teoriile cu privire la creșterea numărului populației.*
- 3). *Evoluția Populației.*
- 4). *Repartiția geografică a populației.*
- 5). *Creșterea numărului populației în diferite țări (SUA, Norvegia, România ș.a)*
- 6). *Concluzii*
- 7). *Bibliografii.*

1). *Demografia-Generalități.*

Știința care se ocupă cu studiul populației din punct de vedere al numărului, structurii și a dezvoltării se numește "**Demografie**" (din greacă "demos-popor"). Ea se împarte în demografie formală, care se ocupă cu manipularea statistică a datelor demografice (nașterile, decesele, și migrația), laolaltă cu tehnicile analitice de a măsura aceste evenimente și o gamă mai largă de studii ale populației (natalitatea, mortalitatea, migrația). Schimbările în acești factori, au un puternic impact social, economic, politic și cultural.

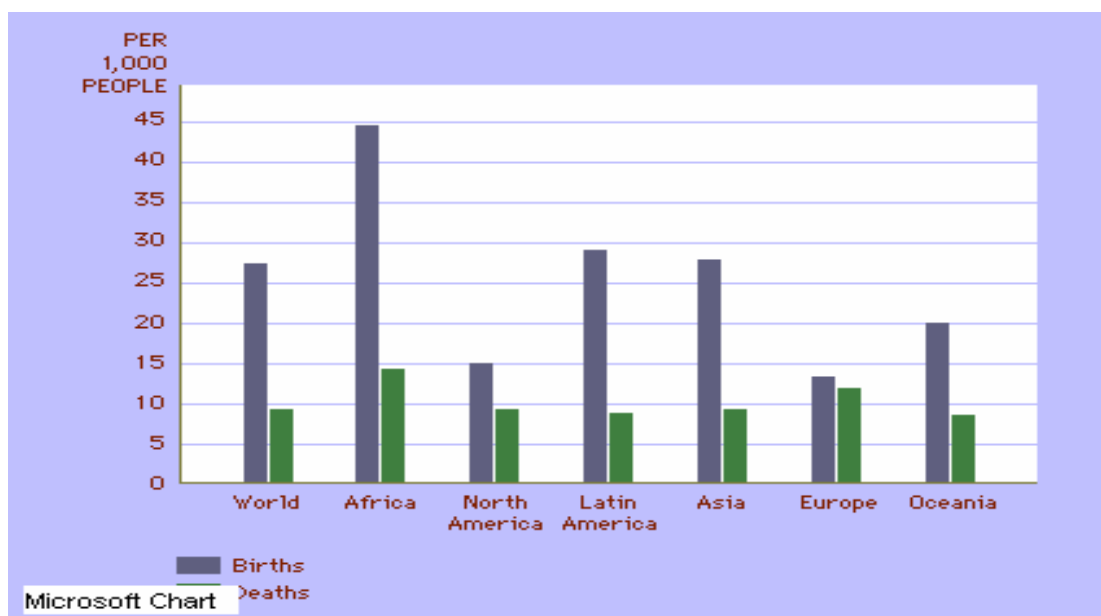
La sfârșitul secolului al **XVII-lea**, exista o știință numită aritmetică, ce stă la baza statisticii. Studiile cantitative erau totuși inhibitate de absența datelor. Informația despre nașteri și decese nu putea fi obținută decât de la cler sau de la autoritățile civice, iar lipsa recensemintelor pe scară largă făcea ca cele mai multe tentative de analiză să se bazeze pe intuiție și nu pe date.

Îtemeiatorul demografiei moderne este considerat **Thomas Robert Malthus**. El susținea ideea că populația crește printr-o rație geometrică iar stocul de hrană după o rație aritmetică, astfel încât populația va depăși întotdeauna resursele de hrană. Aceste idei pot fi găsite în "**Eseul despre Principiile Populației**", carte publicată în 1798. Totuși, în cinci eseuri consecutive, publicate între 1803 și 1826, el a rafinat și a schimbat aceste argumente, acordând mai mare atenție progresului, în special prin educație, care ar reduce numărul de nou-născuți.

Momentul în care **Malthus** publică aceste eseuri coincide cu o creștere bruscă a populației Angliei, combinată cu mai multe date despre populație (primul recensământ a fost efectuat în Anglia în 1801, iar în 1837 a fost introdusă înregistrarea nașterilor, a căsătoriilor și a deceselor)... La sfârșitul secolului al **XIX-lea**, Franța și Rusia, au început să organizeze și ele asemenea recenseminte periodice. Apariția demografiei moderne coincide cu finalul celui de-al Doilea Război Mondial, odată cu explozia populației, de data această la scară mondială, cu sporirea datelor disponibile și cu apariția computerelor. Recensemintele și înregistrarea nașterilor, căsătoriilor, deceselor și a divorțurilor au fost introduse în marea majoritate a țărilor, de obicei cu ajutorul **Națiunilor Unite**. Totodată s-a înregistrat și o creștere a datelor obținute de la diverse segmente reprezentative de populație. De exemplu,

divizia ce se ocupă cu studiul populației de pe lângă O.N.U. pregătește din doi în doi ani un raport cu privire la numărul, structura și creșterea prognozată a populației.

Între 1974 și 1984 a fost condusă o cercetare multinațională asupra natalității. Această cercetare a produs un număr impresionant de date.

2). Teoriile cu privire la creșterea numărului populației în perioada modernă.

În secolul XVII-lea, se desfășura teoria cu privire la neîntervenția statului în viața locuitorilor, specific sistemului mercantil, fiind susținută de așa numiții "fiziocrați". Astfel, **François Quesnais**, susținea ideea că multiplicarea populației nu trebuie încurajată, existând riscul depășirii pragului de subsistență a sărăciei. Fiziocrații abordează prima dată analiza cantitativă a mărimii populației, a ratei de creștere și a ratei mortalității, fiind premărgătorii acestei tehnici dezvoltate ulterior în Anglia de către **Sir William Petty**.

Tot în acest secol apar teorii și puncte utopice care susțineau că progresul uman va conduce la apariția unei societăți perfecte, care să nu aibă nevoie de instituții coercitive, precum poliția, de legi împotriva infracțiunilor, de proprietate particulară sau de familie.

William Godwin, **Condorcet** și **Daniel Malthus** (tatăl lui **Thomas Malthus**), susțineau ideea că creșterea numărului populației este factorul principal ce ar determina sporirea resurselor. Ei considerau că nu trebuie să existe o limită a creșterii numărului populației, iar dacă acesta ar exista, în mod sigur se va stabili de la sine, automat, fără să fie necesară vreo intervenție în acest sens.

Malthus critica dur ideile utopiciilor, acesta considerând societatea perfectă, fără constrângeri, ca fiind un miraj datorită creșterii amenințătoare a populației mai mult, stimularea creșterii acesteia va duce la propria distrugere, pământul devenind suprapoluat și nereușind să hrănească o populație atât de numeroasă. El a colectat informații referitoare la populația **Statelor Unite**, estimând că numărul acesteia se va dubla în mai puțin de 25 de ani și atribuia ratele scăzute de creștere populației **Statelor occidentale europene** măsurilor provenite în acest sens, un rol important avându-l căsătoria la o vârstă înaintată. Alte măsuri prevenite la care **Malthus** făcea aluzii erau: controlul nașterilor, avortul, adulterul și homosexualitatea, toate acestea fiind considerate imorale de către societatea Anglică. Într-un sens, **Malthus** anula ideile mercantilelor, care susțineau că numărul populației determină bogăția națiunii adoptând argumentele contrare ale fiziocraților. Acele societăți care ignoră "reținerea morală", vor avea de suferit de pe urma războaielor și foametelor, **Malthus** ajunge să critice legile ce vizau protecția săracilor și caritatea, explicând că ele duc la creșterea fertilității în rândul acestor clase, concluzionând că acțiunile caritabile sunt contra productive.

Urmașii lui **Malthus-neo-malthusianști** acceptă legătura existentă între fertilitatea necontrolată și sărăcia. **Karl Marx**, considera că numai capitalismul era responsabil de diminuarea resurselor. El aprecia că oricare ar fi numărul populației acesta poate subzista într-o societate corect organizată.

Opiniile *anti-malthusiene* ale lui **Marx** au fost continuate de către adepții acestuia; în **1920 Lenin** legalizează avortul, deși era împotriva contracepției, iar în **1930-Stalin** adoptă argumentul pronatalist al mercantilelor.

În sec al -XIX-lea **Charles Darwin** dezvoltă *teoria selecției* naturale, însă adepții lui -*socio-darweniști* considerau că fertilitatea mai redusă, ce caracteriza pătura bogată sau ”*grupul biologic inferior*”, v-a avea ca rezultat declinul gradual, dar inexorabil al speciei umane, prin deteriorarea stocului superior și prin proliferarea stocului genetic inferior. Aceasta a dus la dezvoltarea *teoriei tranziției demografice*, fiind privită ca o consecință indirectă a industrializării, urbanizării, creșterii gradului de educație și scăderii mortalității infantile, fapt ce nu a mai susținut dorința individuală de a avea un număr mare de copii. apariția fabricilor și urbanizarea au dus la scăderea rolului familiei și a importanței economice a copiilor, utilizați înainte la muncile agricole. Au crescut costurile legate de creșterea și educarea copiilor în deosebi în mediul urban, iar prelungirea duratei de școlarizare a dus la inserția tardivă a tinerilor pe piața muncii de asemenea și scăderea mortalității infantile a dus la reducerea nașterilor. Această teorie se baza pe declinul fertilității, care este consecința unuia sau mai multor factori socio-economici și a fost adoptată după anul **1970**.

3). *Evoluția Populației.*

În prezent, populația Terrei a depășit 6 mlrd locuitori (octombrie 1999), cifră obținută prin însumarea populației țărilor lumii și a teritoriilor dependente.

1) Fără Rusia (17 000 000 km², 11,8% din uscatul planetar ;
150 000 000 loc., 2,6% din populația mondială; densitatea populației: 8,8).

2) Țările Asiei fără ex URSS (285 mil. loc.).

Sursa: Images économiques du monde, 1998.

Se preconizează, în continuare, o creștere a populației planetei care ar urma să se stabilizeze, la cifra de 12 miliarde de locuitori, abia la mijlocul secolului al XXI-lea.

Europa și ex.URSS în 1996.

Pentru anii 1650, 1750, 1850 și 1900 populația părții europene este inclusă în Europa, iar cea a părții asiatice la Asia.

În concluzie, dacă ne gândim la faptul că, la mijlocul secolului trecut, Terra adăpostea doar un mlrd și ceva de oameni și că astăzi ”suportă” de patru ori mai mulți, vom realiza de ce se vorbește atât de intens de ”explozia demografică”. Omenirii i-a trebuit o jumătate de milion de ani - dacă nu mai mult - pentru a atinge primul miliard de locuitori și numai cu ceva mai mult de un secol pentru a se apropia de al șaselea.

În prezent, rata de creștere a populației mondiale s-a redus față de perioadele anterioare (**1,64%** în anii 1993-1995 față de **2,04%** în intervalul 1965-1970 și **1,85%** în întreaga perioadă 1950-1990) și, potrivit proiecțiilor demografice ale **O.N.U.**, v-a continua să se micșoreze, ajungând cu ceva mai puțin de **1%** în anii 2020-2025. Cu toate acestea, în viitor sporul anual v-a fi, totuși, ridicat (**75-80 mln loc/an**), datorită uriașului potențial de creștere acumulat de omenire.

În ultimele secole sporul natural anual a crescut de la **3 mln de loc** în 1750 la **7 mln** în 1850, apoi **45 mln** în 1950 și **85 - 90 mln** în anii 1990 - 1995 (chiar **93 de mln** în 1993).

Tabelul nr. 1 “Dinamica populației mondiale în perspectiva apropiată (1970 - 2025)”

Regiunea geografică

Populația (mil.loc.)

*1970	*2025	•345	•1 597
*1990		•795	
*2000	♣Africa	•867	♣America1

•511		•38	•6 261
•727	♣Europa ²		•8 504
•832	•402	♣Ex-U.R.S.S.	
•1 089	•499	•243	1) Inclusiv
	•510	•291	Hawaii.
♣Asia	•515	•308	2) Fără ex-
•2065		•352	U.R.S.S.
•2 994	♣Oceania ³		3) Fără Hawaii.
•3 713	•19	♣Total Terra	
•4 913	•26	•3 632	
	•30	•5 333	

Sursa: ONU, 1998.

Ritmul de creștere a populației nu este uniform pe întreaga planetă, cunoscând de fapt mari diferențieri pe regiuni geografice. Astfel, în perioada 1980-1985, față de valoarea medie, care a fost de **1,7%**, s-au înregistrat valori mai ridicate în Africa (2,9%), America Latină (2,3%) și Asia de Sud (2,2%) și mai scăzute în Oceania (1,5%), C.S.I. (1%), America de Nord (0,9%) și mai ales în Europa (0,3%). În perioada 1990-1995 indicele creșterii populației a înregistrat valoarea de **1,6%**.

4).Repartiția geografică a populației.

Repartiția geografică a populației pe suprafața planetei este condiționată de mai mulți factori: condițiile fizico-geografice (relief, climă, hidrografie, resurse naturale etc.), nivelul de dezvoltare social-economică, condițiile istorice, caracteristicile demografice etc. În funcție de modul în care acești factori au influențat și influențează pe întreaga planetă răspândirea populației, s-au conturat zone având o concentrare puternică și zone slab populate. Diferențieri există atât pe mari regiuni geografice (continente), cât și în cadrul acestora. Astfel, Asia, care ocupă mai puțin de o cincime din suprafața uscatului planetar (fără partea asiatică a Comunității Statelor Independente), deține aproape trei cincimi din populația planetei, în timp ce Africa, a cărei întindere reprezintă aproape o pătrime din suprafața uscatului, concentrează doar 1/7 din populația Terrei. În prezent ambele continente se înscriu în rândul regiunilor geografice cu o rată ridicată de creștere a populației, dar, în trecut, au cunoscut condiții social-istorice în bună măsură diferite care, în cazul Africii, au determinat stagnarea sau chiar scăderea creșterii demografice (în primul rând datorită sclavilor negri trimiși în America). Un caz aparte este Antarctica, continent care deține aproape o zecime din suprafața uscatului planetar dar este, practic, nelocuit (exceptând personalul stațiilor de cercetări științifice), factorul restrictiv determinant fiind reprezentat de condițiile naturale vitrege.

O imagine sugestivă privind resursele demografice oferă compararea populației țărilor.

Tabelul nr. 2 “Cele mai populate țări ale lumii, dinamica populației lor în perioada 1970-1997-2020 estimare pentru anul 2020.”

Nr. crt.

a).Țara

b).Populația (mil. loc.)

c).Locul pe glob în 1997 (în paranteze în 2020)

*1970

•1980

•1997

•2020

1.China

•831

•996

- 1 236,7
- 1 425
- 1 (1)

2.India

- 540
- 637
- 969,7
- 1 321
- 2 (2)

3.SUA

- 205
- 228
- 267,7
- 323
- 3 (3)

4.Indonesia

- 118
- 146
- 204,3
- 267
- 4 (4)

5.Brazilia

- 93
- 21
- 160,3
- 197
- 5 (8)

6.Rusia

- 130
- 138
- 147,3
- 159
- 6 (9)

7.Pakistan

- 65
- 83
- 137,8
- 251
- 7 (5)

8.Bangladesh

- 65
- 89
- 126,1
- 210
- 8 (7)

9.Japonia

- 103
- 117
- 122,2
- 126
- 9 (12)

10.Nigeria

- 57
- 81
- 107,1
- 216
- 10 (6)

Sursa: The World Almanac and Book of Facts,1998.

Din tabelul de mai sus reiese o puternică, mare, concentrare a populației într-un număr restrâns de țări. Numai cele zece state cele mai populate ale planetei concentrează trei cincimi din populația Terrei, celorlalte peste 180 de țări, plus teritoriile dependente și neautonome, revenindu-le doar două cincimi. Ca o expresie a concentrării populației este și mai semnificativ faptul că numai două țări, China și India, concentrează aproape două cincimi din întreaga populație a globului pământesc.

Se poate constata că dintre cele 10 țări cu o populație de peste 100 milioane de locuitori, doar trei (S.U.A., Japonia, Federația Rusă) nu fac parte din categoria țărilor în dezvoltare. De altfel și din cel de al doilea grup de țări populate (între 50 și 100 milioane de locuitori), cu excepția Germaniei (80 mil.), Italiei, Regatului Unit, Franței (fiecare având aproape 60 mil.) și Ucrainei (peste 50 mil.loc.), celelalte sunt țări în dezvoltare: Mexic (circa 95 mil.loc.), Vietnam, Filipine (peste 70 mil.loc.), Iran, Turcia, Egipt, Thailanda (peste 60 mil.loc.), Ethiopia (peste 50 mln loc).

Între anii 1980-1990, populația din SUA a crescut cu peste o treime. O parte a acestei creșteri, înregistrată în recensământul din 1990, s-a datorat migrării populației din orașele nordice americane, industrializate și suprapopulate, către regiunea mai călduroasă, numită -” *Sun Belt*”

La începutul anilor 1990, aproximativ jumătate din cele **5,4 mlrd** de locuitori trăiau pe doar **5%** din uscatul globului.

Aproximativ **30%** din populația globului este concentrată în Asia de Sud și de Sud-Est, incluzând India, Indonezia și Pakistan, alte **25%**-în Asia de Est, printre care China și Japonia. Alte concentrații masive de populație există în America de Nord și în Europa. Aici populația este imensă. Standartul lor ridicat de viață contrastează cu cel al populației Asiei-excluzând Japonia-în principal rurală și dependența de agricultură. Concentrații mai mici ale populației pot fi întâlnite în sud-estul Australiei, sud-estul Americii de Sud, coasta vestică a Americii de Nord și în unele zone ale vestului Mijlociu din America de Nord.

Între aceste aglomerări principale, densitatea populației variază foarte mult. Unele state mici au densități ale populației ridicate.

Dintre țările mai mari, în 1991, **Bangladeshul** avea cea mai mare concentrare de locuitori, cu o densitate de aproximativ 800 de loc/km.².

Din 1995, se evidențiază o creștere a populației, dar acest lucru se datorează în mare parte imigrației nete și nu numărului net de nașteri.

În 1769, la primul recensământ complet realizat în **Norvegia** s-a obținut ca rezultat cifra de **700 000** loc. Primul milion a fost obținut în 1822, următorul -1890, al treilea -1942, iar al patrulea -**1975**.

În octombrie 2000, populația Norvegiei a trecut de 4,5 mln locuitori, iar calculele indică că v-a depăși 5 mln în jurul anului 2030.

În trecut, rata mortalității varia mult în Norvegia de la un an la altul, ca urmare a dezastrelor naturale, a războaielor și epidemiilor. Dezvoltarea economică și socială, îmbunătățirea serviciilor medicale și a condițiilor de trai au avut ca rezultat reducerea dramatică a ratelor totale ale mortalității.

Speranța medie de viață a crescut constant începând din 1830, ajungând în prezent la **78,7** ani, una din cele mai mari din lume.

La sfârșitul secolului al **XIX-lea** și începutul secolului **XX**, norvegienii au emigrat în număr mare, în special în Statele Unite ale Americii. Acest val de emigrație a ajuns la punctul culminant la mijlocul anilor 1860, când peste două treimi din creșterea demografică naturală, adică aproximativ 10-15% din populație, a părăsit țara. Nivelul emigrației a rămas ridicat până la primul război mondial, iar acest fenomen nu a luat sfârșit decât în timpul crizei economice din anii 1930.

De la sfârșitul anilor `60, Norvegia cunoaște la rândul ei un val de imigrație, care a reprezentat circa 1% din populație în anii `70 și la începutul anilor `80. Deoarece rata natalității a scăzut în rândul norvegienilor, procentul total al sporului demografic cauzat de imigrație a crescut mult, ajungând la 35-40 %.

În anii `60 au sosit imigranți, în număr tot mai mare, din Europa de Sud, Asia, Africa și America de Sud, iar majoritatea s-au stabilit în jurul orașului Oslo. În 1975, Norvegia a pus în aplicare o lege de stopare a imigrației, care este în vigoare și astăzi. Interdicția nu se aplică anumitor grupuri de refugiați și de persoane care cer azil în Norvegia. Există cote anuale de imigrare legală pentru aceste grupuri, care provin în primul rând din fosta Iugoslavie, din Pakistan, Vietnam, Iran și Turcia. De asemenea, se permite, în anumite limite, imigrarea legală în scopul reunificării familiilor.

Concluzii.

Aproximativ 90mln de persoane se adaugă anual populației globului, care deja depășește mlrd. Acestea echivalează cu adaugarea anuală a unei populații egale cu cea a Marii Britanii, Belgiei și Olandei la populația lumii.

Creșterea rapidă a populației frânează progresul economic, parțial din cauza costurilor ridicate ale serviciilor necesare unui număr mare de copii care nu aduc contribuție economiei. Ca urmare, în țările în curs de dezvoltare creșterea standardelor de viață este neînsemnată.

Bibliografie:

- 1). G.Erderli, L.Dumitrache-Geografia populației- București 2007;**
- 2). Internet: www.google.ro; www.referat.ro;**
- 3). Populație și societate, Periodic al Centrului de Demografie al Academiei Romane, nr. 2 / martie-aprilie 1997);**
- 4). Vasile Cucu –Geografia populației și așezărilor umane. Ediția a –II-a, revizuită –Editura Didactica și Pedagogia-București 1991;**